

Katastrální území	PROSEK	
Připojeno ke Praze	1922	
Městská část	Praha 9	
Správní obvod	Praha 9	
Obvod hl. m. Prahy	Praha 9	
Údaje o linkách k datu 31.12.2024		
Textový popis k roku 2004		Počet obyvatel 2021: 16 887
Poslední úprava obsahu: 16.1.2025 13:06		Rozloha: 167,6 ha

Linky MD PROSEK			
linka	*	†	
a-120 (O)	23.02.1931	23.08.1952	
a-119 (F)	04.05.1942	04.06.1944	
t-58	24.08.1952	08.07.1965	
a-128	04.04.1961	25.08.1968	
a-58	09.07.1965	28.11.1965	ND
a-151	29.11.1965		
a-152	29.11.1965	20.08.1967	
a-153	21.02.1966	20.08.1967	
a-154	15.04.1967	25.08.1968	
a-141	21.08.1967	31.01.1988	
a-158	26.08.1968	08.05.2008	
a-140/II (159)	26.08.1968	31.01.2024	
a-157	10.04.1969	31.08.1980	
a-166	19.05.1969	28.11.2009	
a-509 (257, 357)	20.04.1970	29.08.2008	noční
a-169 (X157)	27.04.1970	17.11.1995	
a-156	22.06.1970	08.05.2008	
a-126	03.01.1971	22.11.1990	
a-506 (369)	05.04.1971	02.01.1989	noční
a-181	16.10.1972	08.05.2008	
a-187/II (197)	09.05.1974	08.05.2008	
a-195	09.05.1974		
a-57	12.05.1974	27.09.1974	účelová
a-177/II	05.02.1975		
a-201/II	12.05.1975	22.09.2000	
a-210	27.09.1975	03.11.1984	

a-142	29.09.1975	03.11.1984	
a-185	22.03.1977	22.01.1978	
a-185	03.05.1978	30.11.2019	
<i>a-9 (9/Šk)</i>	<i>05.09.1978</i>	<i>30.06.1982</i>	Šk
<i>a-10 (10/Šk)</i>	<i>05.09.1978</i>	<i>30.06.1982</i>	Šk
a-13 (13/Šk)	(02.10.1978)	30.06.1982	Šk
a-X158	26.02.1979	05.04.1981	
a-233/II	26.02.1979	08.05.2008	
<i>a-3/II (3/Šk)</i>	<i>15.10.1979</i>	<i>30.06.1982</i>	Šk
a-22 (22/Šk)	08.12.1980	30.06.1982	Šk
a-259	23.11.1981	08.05.2008	
a-403	01.09.1982	01.09.1985	Šk
a-209/II	03.01.1983	27.09.2001	
a-262/III (417)	03.09.1984	18.11.1984	Šk
a-136	04.11.1984		
a-457	13.05.1985	26.02.1993	úcelová
a-183/II	19.12.1985		
a-403/II	01.09.1986	23.10.1987	Šk
a-410/III	01.09.1986	29.06.1990	Šk
a-403/III	26.10.1987	31.01.1990	Šk
a-458/II	01.04.1988	22.11.1990	úcelová
a-407/III	01.09.1988	30.06.1989	Šk
a-459	01.09.1988	22.11.1990	úcelová
a-127/II	23.11.1990	25.06.2004	
a-274/II	23.11.1990	08.05.2008	
a-275/II	23.11.1990	02.04.1991	
a-276	03.04.1991	03.10.1997	
a-278	02.01.1992	23.09.2000	
a-351	11.01.1992	08.05.2008	příměstská
a-279	19.12.1992	31.10.1997	
a-280	03.05.1993	08.05.2008	
a-354	01.11.1993	08.05.2008	příměstská
a-258	01.04.1995	27.01.2001	
a-210/III	02.09.1995	29.08.2008	
a-302/II	03.06.1996	08.05.2008	příměstská
a-305	01.07.1996	08.05.2008	příměstská
a-103	01.11.1997	25.06.2004	
a-145	09.11.1998	08.05.2008	
a-365	01.10.1999	08.05.2008	příměstská
a-366	01.10.1999	08.05.2008	příměstská

a-345	24.01.2000	25.06.2004	příměstská
a-377	24.01.2000	08.05.2008	příměstská
a-186	24.09.2000	31.08.2012	
a-375	10.06.2001	08.05.2008	příměstská
a-146/II	29.07.2001	25.06.2004	
a-368/II	30.09.2001	25.06.2004	příměstská
a-513	31.08.2002	28.04.2017	noční
a-348/II	15.12.2002	08.05.2008	příměstská
a-349/II	26.06.2004	08.05.2008	příměstská
a-953 (603)	01.07.2004	03.01.2021	noční, příměstská
a-201/III	08.11.2004	08.05.2008	
a-134/II	03.10.2006	28.11.2009	
m-C	08.05.2008		
a-911 (511)	30.08.2008		noční
a-158/II	29.11.2009	14.10.2016	
a-166/II (295)	10.10.2010		
a-201/IV	01.09.2012		
a-302	03.03.2013	03.01.2021	příměstská
a-152/II	15.10.2016		
a-182/II	17.10.2016		
a-913	08.10.2017		noční
t-58/II	10.10.2017		pravidelný provoz od 01.02.2024
a-916	04.01.2021		noční
a-413/V	02.09.2023		příměstská, <i>Kbelská</i>

PROSEK

Jméno Prosek vzniklo patrně podle toho, že zde kdysi prosekali cestu lesem. Až do počátku 20. století se běžně uváděl také tvar Prosík. Jméno dnes máme především ve svém podvědomí spojené s rozsáhlým sídlištěm. Na příkladu Proseku je vidět, že si po svém připojení ku Praze zachoval dlouho svůj venkovský charakter, podobně jako některé dnešní okrajové městské části. Na rozdíl od mnoha jiných území, které s ním byly v roce 1922 k hlavnímu městu připojeny, má dodnes velkou část svého historického jádra.

Nejznámější je na Proseku bezesporu kostel sv. Václava, jeden z nejstarších v Praze. Podle legend byl založen už knížetem Boleslavem II. v roce 970, ale původní románská trojlodní bazilika byla postavena zřejmě „až“ ve druhé polovině 11. století. Kostel byl několikrát upravován. Například věž s barokní cibulovou bání získala svoji podobu v roce 1732. První prokazatelné písemné zprávy o vesnici Prosek jsou z roku 1115. Až do poloviny 14. století patřila královské komoře, pak tu hospodařili různí pražští měšťané. Zdejší kostel v 16. století patřil staroměstskému kostelu sv. Martina ve zdi. Na počátku 20. století bylo na Proseku 77 domů, v nichž žilo 1622 obyvatel. V této typicky zemědělské obci byly čtyři velkostatky a později zde vznikla i velká cihelna. Pošta s názvem Prosek v Čechách zde byla otevřena v roce 1907. Větší stavební rozvoj začal až po připojení obce ku Praze. Nejdříve vznikla skupina domků v blízkosti prosecko (pražsko)-letňanské hranice, označovaná názvem Prosecká kolonie. Někdy se uvádí, že měla nouzový charakter. Stávala přibližně mezi dnešními ulicemi Rudečskou a Kytlickou. Směrem na jihozápad od Prosecké kolonie se začal stavět Nový Pro-

sek, skupina rodinných domků mezi dnešními ulicemi Rudečskou a Ctěnickou. V roce 1930 už na Proseku žilo 3647 obyvatel. Stavět se začalo také směrem od starého Proseku ke Krocínce. V prvorepublikovém období tvořil Prosek společně s Vysočany a Hloubětínem Prahu IX a „devítka“ mu zůstala přisouzena i při všech dalších správních reorganizacích území hlavního města (1947 obvod Praha IX., od roku 1960 obvod Praha 9 a od roku 1990 městská část Praha 9). Dodejme ještě, že kolem roku 1946 byla ku Proseku připojena část Vysočan severně od ulice Nad Krocínkou se hřbitovem, při výstavbě sídliště došlo k mírné úpravě hranice se Střížkovem.

Zásadní proměnu oblasti přinesla výstavba rozsáhlého sídliště s téměř 11 tisíci byty dokončenými v letech 1968–1971, prvního ze souboru tzv. Severního města. Díky tomu žije dnes na proseckém katastru téměř 15 tisíc lidí, dalších 18 tisíc obyvatelů sídliště Prosek bydlí na katastru Střížkova. Při výstavbě sídliště byla zbořena Prosecká kolonie i cihelna.

Prosek byl sice velmi blízko ku Praze (či lépe k jejím předměstím), ale byl na vysokém kopci. Z hlediska veřejné dopravy představovalo kdysi nejkratší cestu do Prahy „seběhnutí“ kolem Jetelky k vysočanskému nádraží, od roku 1896 mohli proseckí obyvatelé jezdit Křížickou elektrickou dráhou od Libušáku na Florenc. Silnice z Libně na Prosek, postavená v roce 1885 celkovým nákladem 26 000 zl. s finanční účastí obou obcí a okresu, vedla kolem kostela (dnešní ulice Na Proseku) a později pokračovala na severní okraj Prosecké kolonie směrem k Letňanům. Dnes je pozůstatkem někdejší silnice jen ulice Měšická a na letňanském katastru Opočenská.

Přes okraj Proseku začala jezdit autobusová doprava ještě před I. světovou válkou – bez bližších podrobností je zaznamenána linka do Kostelce n. L. již v roce 1912. Po válce, od poloviny 20. let, ovládla příměstskou dopravu ve směru přes Letňany a Čakovice Autodopravní společnosti, zajišťující zde provoz na několika linkách. Po 2. světové válce, kdy dopravu převzaly ČSD a později i ČSAD získala samostatná linka do Čakovic charakter prakticky městské dopravy a její význam trval až do zahájení provozu městské linky č. 152. Elektrické podniky hlavního města Prahy zahájily obsluhu Proseku nejdříve zkušebně od 23. února 1931. Linka proto neměla zpočátku žádné označení, což byl v předválečné historii autobusové dopravy ojedinělý případ. Když se ukázalo, že autobus je využíván, dostala linka písmenné označení **O**. Jezdila od počátku Prosecké ulice (U kříže) až k Prosecké kolonii. Jízda z konečné do Libně stála 1,50 Kč. V roce 1935 jsou kusé zmínky o kostelecké lince Autodopravní společnosti, která také zastavovala u Prosecké kolonie a za jízdu odtud do Vysočan se vybírala 1,30 Kč. Přesto EP jízdné na svých autobusech nezměnily. S ohledem na průmyslové podniky v Letňanech a Čakovicích byla linka **O** využívána oběma směry, ale jezdila jen ve špičce v intervalu 35–40 minut. Koncem roku 1937 trvala jízda od kolonie k tramvaji 13 minut, nejezdilo se v pracovní dny mezi 8. a 16. hodinou, v sobotu mezi 8. a 11. hodinou a nedělní doprava začínala až o půl jedné. Tento rozsah provozu Proseckým bohatě dostačoval. Válečné události měly za následek omezování provozu a 26. září 1943 bylo „óčko“ zrušeno úplně a nezbyvala než pěší docházka do Libně či Vysočan.

Dopravní spojení Proseku s Prahou bylo obnoveno ve všední dny v původním rozsahu až 25. června 1945. Brzy na lince převládla potřeba spojení průmyslových závodů nad potřebami proseckých obyvatel, a proto od 7. dubna 1947 zanikla původní trasa linky po Měšické ulici k Prosecké kolonii a linka byla vedena ulicemi Nad Krocínkou a Letňanskou a současně byla prodloužena do Letňan k Letovu a brzy poté až do Čakovic. Začala jezdit ve všední dny celodenně, v neděli zatím nejezdila. V té době stálo jízdné od Prosecké kolonie do Prahy 2,50 Kčs, z vlastního Proseku 2 Kčs. Od poloviny června do konce října 1949 byl Prosek dočasně opět bez dopravy, protože probíhala předlažba Prosecké třídy. Od 31. prosince 1951 byla linka **O** označena číslem 120.

Zásadní kvalitativní změnu v dopravě na Prosek přinesl rok 1952. Od 24. srpna 1952 nahradila autobusovou linku č. 120 trolejbusová linka č. 58 (Libeň, U kříže – Čakovice), na které jezdilo 15 vozů v intervalu 2 a půl minuty. Na mnoho let se tak dopravní obsluha Proseku touto průjezdnou linkou, zajišťující kvalitní spojení k tramvajím v Libni, ustálila.

První změna nastala až 4. dubna 1961, kdy zahájila provoz autobusová linka č. 128, označovaná jako překryvná, s odlišným tarifem. Jezdila v trase Kobyliské náměstí – Bulovka – Nový Střížkov – Prosek – Klíčov – Vysočany, Moravina (později se zastávka jmenovala Vysočany, OÚNZ; autobusy obracely v ulici K Moravině).

Dne 8. července 1965 se náhle propadla vozovka v ulici Nad Krocínkou. Vzniklý kráter dosáhl průměru 10 metrů a hloubky 4 metry! To mělo za následek zastavení provozu trolejbusové linky č. 58 a její dočasné nahrazení autobusy, které ale musely objíždět přes starý Prosek po trase linky 128. Protože v blízké budoucnosti měla být trolejbusová doprava do Čakovice stejně zrušena, bylo 28. listopadu 1965 zastavení provozu linky č. 58 prohlášeno za trvalé, zrušena byla dočasně i linka č. 128 a dopravní obsluhu Proseku začaly zajišťovat dvě nové linky: č. 151 (Bulovka – Prosek – Libeň, U kříže) a 152 (Vysočany, OÚNZ – Klíčovská – Krocínka – Čakovice), později ještě 153 a 154. Uvedená opatření měla jen provizorní charakter. Už v srpnu 1967 zanikly linky č. 152 a 153, nově začala jezdit linka č. 141 (U kříže – Prosek – Čakovice) a byl obnoven provoz linky č. 128. Obnoven byl také provoz linky č. 151 až do Vysočan. Významné zrychlení dopravy představovala výstavba tzv. Vysočanské estakády, která ve své době představovala jednu z nejdůležitějších silničních dopravních staveb v Praze. Současně položila základ páteřní komunikaci celého Severního města. Do provozu byla estakáda (ulice Vysočanská) předána 24. ledna 1968. V srpnu téhož roku se uskutečnila další reorganizace prosecké dopravy. Zrušeny byly linky č. 128 a 154 a nově byly zavedeny linky č. 158 (Vysočany, OÚNZ – Miškovice) a 159 (Vysočany, OÚNZ – Čakovice). Vesměs se však zatím stále jednalo o průjezdné autobusové linky.

Přímá dopravní obsluha sídliště linkou č. 157 byla zahájena 10. dubna 1969. Jezdila z Vychovatelny novou Libereckou ulicí, která se stavěla jako součást II. severojižní magistrály, a Vysočanskou ulicí přes sídliště Prosek a estakádou do Vysočan, s ukončením v již tradičním uzlu u Obvodního ústavu národního zdraví. Na lince jezdilo ve špičce 5 autobusů v intervalu 8,4 minuty. V sobotu a v neděli byl interval 11 minut. V té době ještě na Vychovatelně nebyla mimoúrovňová křižovatka. V roce 1970 se sídliště Prosek dočkalo noční autobusové linky č. 257 (pozdější 357, 509). Stále rostoucí počet obyvatel sídliště si v duchu dobových trendů vyžádal zřízení přímé autobusové linky do centra města. V 10 hodin 20. června 1970 byl slavnostně zahájen provoz nové autobusové linky č. 156 v trase Prosek (obracela přejížděním středního pásu ul. Vysočanské, dnes by to bylo při hustotě provozu nemyslitelné) Liberecká – Vychovatelna – Dopravní podnik – Revoluční. Jezdilo na ní 10 autobusů ve špičkovém intervalu 5,1 minuty.

Od té doby počet autobusových linek na Proseku vzrůstal. Z četných změn připomeňme například zavedení (prodloužení) linky č. 126 v roce 1971, která zajistila přímé spojení až do Nuslí a také jako první pronikla i do oblasti sídliště Ďáblice a propojila tak dvě sídliště Severního města. V roce 1974 zavedená linka č. 197 (později 187) zajistila diametrální spojení v trase Prosek – Novodvorská, linka č. 177 spojila Prosek se sídlištěm Bohnice, a tak bychom ve velkém výčtu proseckých linek mohli pokračovat dál.

Trasy autobusových linek se měnily pochopitelně i v závislosti na výstavbě metra. V roce 1984 při prodloužení trasy metra C byly linky vedené přes Holešovice do centra ukončeny v terminálu u stanice Fučíkova (dnes Nádraží Holešovice). V roce 1990 získal Prosek i přímé spojení k trase B na terminály u stanic Palmovka a Českomoravská; kdysi diametrální linka 187 se stala dvoustranným napáječem ke stanicím Nádraží Holešovice a Palmovka. V roce 1998 se dostupnost metra dále o něco zkrátila zprovozněním stanice Vysočanská. V současné době již probíhá výstavba traťového úseku metra IV.C2, na kterém budou i dvě stanice na proseckém sídlišti. Můžeme tedy říci, že kvalita dopravy na Prosek se v nejbližších letech výrazně změní.

